

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (8 5) 239 6844 El.p. dainius.kreivys@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Energetikos ministrui
p. Žygimantui Vaičiūnui

RAŠYTINIS KLAUSIMAS

2018 – 05 – 17 Nr. 410-KL- 25

Gerb. Ministre,

Š.m. balandžio 24 d. patvirtintuose naujos redakcijos bendrovės EPSO-G įstatuose numatomas dar didesnis nuosavybės ir valdymo funkcijų atskyrimas. Pritardamas įmonių valdymo depolitizavimui, norėčiau atkreipti dėmesį į ministerijos strateginio vaidmens mažėjimą valstybei įgyvendinant ypač svarbius strateginius energetikos projektus, kuriuos atlieka valstybės valdomos bendrovės „Litgrid“ ir „Ambergrid“.

Atkreiptinas dėmesys, kad valstybės valdomos įmonės, vadovaudamosios pelningumo bei įmonių vertės didinimo kriterijais kelia klausimus dėl kai kurių svarbių projektų įgyvendinimo, jei jų grąža nepakankama ar susijusi su komercinėmis arba kitomis rizikomis.

Nuogąstauju, kad po šių įstatų pakeitimų, Energetikos ministerija gali prarasti galimybę įgyvendinti Vyriausybės programoje bei Nacionalinėje energetikos nepriklausomybės strategijoje keliamus tikslus, formuoti svarbių valstybės valdomų energetikos bendrovių ilgalaikes strategijas.

Siekiant įsitikinti šio sprendimo pagrįstumu bei vadovaudamasis LR Seimo Statuto 212 straipsniu, prašau Jūsų atsakyti į šiuos klausimus:

1. Pagal naujuosius įstatus Stebėtojų taryba naikinama, tad ar išties numatyta, kad ministerijos darbuotojų nebeliks jokiose EPSO-G ir dukterinių bendrovių valdymo ar priežiūros institucijose? Ar ministerijai palikta teisė formuoti ilgalaikes „Litgrid“ ir „Ambergrid“ veiklos strategijas?

2. Kadangi patronuojanti EPSO-G skiria daugumą dukterinių valdybos narių, ar tai reiškia, kad ministerija jai valstybės patikėtą funkciją – strategiškai svarbių energetikos bendrovių strategijų tvirtinimą ir jų veiklos priežiūrą – perduoda UAB EPSO-G, kurios svarbiausiai valdymo institucijai sprendimo galia perduota nepriklausomiems ir Vyriausybės programai neįsipareigojusiems valdybos nariams?

3. Visuomenės akyse už padėtį energetikos bendrovėse „Litgrid“ ir „Ambergrid“ bei jų valdomos strateginės infrastruktūros patikimą veikimą atsako energetikos ministras, tad ar esate užsitikrinęs pakankamai galimybių šių itin svarbių įmonių strategijai formuoti bei priežiūrai, kaip ji vykdoma?

4. Ar ministerijai užteks svertų užtikrinti, kad strateginę infrastruktūrą valdančių įmonių veiklos ir projektų įgyvendinimo priežiūra bus tinkama, ir kad nepriklausomų valdybos narių valdoma EPSO-G nepaliks podukros vietoje sunkiai įgyvendinamų strateginių projektų ir į pirmą vietą neiškels finansinių bei įmonės vertės didinimo tikslų?

5. Akcinių bendrovių įstatymas nenumato galimybės patronuojančios bendrovės akcininkui gauti informaciją iš dukterinių bendrovių. Ar tokia galimybė bent yra įtvirtinta ministerijai pavaldžių bendrovių įstatuose?

6. Ar pagal gerosios valdysenos praktiką yra priimtina, kad naujuose įstatuose įtvirtinamose valdybų funkcijose numatyta ir prižiūrėti dukterinių bendrovių vadovybės veiklą, ir tuo pat metu pačioms valdyboms spręsti įvairius smulkius vykdomuosius klausimus, nes nėra aiškiai apibrėžta, kur baigiasi vykdomieji valdybų įgaliojimai ir kur jau prasideda „priežiūra“?

7. Ar tinkamai apibrėžta pačių dukterinių bendrovių ir jų valdybų atskaitomybė, nes šiuo metu skelbiamos bendrovių veiklos ataskaitos yra labai bendro pobūdžio, viešai nėra skelbiamos įmonių veiklos strategijos, kasmetiniai planai ir išsamios jų įgyvendinimo ataskaitos, nėra aišku, ar laiku ir ar pagal numatytą biudžetą įgyvendinami strateginiai projektai?

8. Ar „prižiūrinčių valdybų“ modelis apskritai yra tinkamas, kai jose dirba tik išoriniai nariai, o įgyvendinant sudėtingus ir plačios apimties strateginius projektus reikės efektyvaus sprendimų priėmimo ir ypač tampraus koordinavimo su valstybės institucijomis ir valstybei priklausančiomis energetikos įmonėmis? Ar tai leis sprendimus priimti operatyviai ir įsigilinus, ar bus tinkamai pasidalintos atsakomybės ir įgaliojimai, ar dėl to tarp patronuojančios ir dukterinių bendrovių nekils nesutarimai ir ambicijų karai?

9. Dėl kokių priežasčių EPSO – G viešai skelbia tik konsoliduotas visos grupės finansines ataskaitas ir nėra skelbiamos pačios EPSO-G, kaip atskiros UAB, nei finansinė, nei veiklos ataskaitos? Į patronuojančios bendrovės rankas atiduotas svarbiausios šalies energetinės infrastruktūros valdymas, tačiau ar yra užtikrinta pačios įmonės finansinio skaidrumo ir veiklos planų įgyvendinimo priežiūra?

Pagarbiai,

Dainius Kreivys

